

Nieuwsbrief 4, januari 2010

Voorwoord

Stijgende olieprijs, een op hol geslagen klimaat, een chronische financiële en economische crisis, recordcijfers in de werkloosheid,... ieder kent dit lijstje, er staat elke dag wel iets over geschreven in de krant. Het zijn onmiddellijke dreigingen die ons dagelijks leven beïnvloeden en die tegelijk zo alledaags zijn geworden dat we er nauwelijks nog acht op slaan. Maar voor velen wordt de grens tussen dreiging en realiteit alsmat dunner. Hoe zeker ben je van je job nu er in ongeveer elke bedrijfssector gesaneerd wordt? Hoe zeker ben je van je spaarpotje zolang de banken in de gevarezone van faillissement zitten? Wat als de olieprijs zodanig stijgt dat het internationaal transport niet meer rendabel is en er schaarste van levensmiddelen ontstaat? Wat als het strooizout helemaal opraaft?

Niemand heeft er enig verweer tegen, we wachten als lammeren op de slachtbank... Of toch niet?

Natuurlijk niet, hebben we niet allemaal onze buik vol van dergelijke doemscenario's? Een **veerkrachtige, lokale** en **socialere gemeenschap** is een positief scenario dat heel wat aantrekkelijker kan zijn dan de wereld die we nu kennen. En we zijn zelf het beste geplaatst om dat scenario in realiteit om te zetten.

Laten we ons eigen positief scenario schrijven dat oplossingen biedt voor al deze bedreigingen vooraleer ze realiteit worden. Het meest aantrekkelijke scenario is voor ons dat van een lokale gemeenschap die veel minder fossiele brandstof nodig heeft en een grote diversiteit vertoont in bevolking, activiteiten en hulpbronnen. Diversiteit zorgt namelijk voor veerkracht, terwijl eenzijdige olie-afhankelijkheid ons ultra kwetsbaar maakt. Het is als met een spinnenweb: zelfs als er meerdere draden knappen, weet de spin dat hij niet door z'n web zal zakken. Wat wij nu doen, is bengelen aan een enkele dikke draad van olieconsumptie en als die knapt liggen we in duigen. De veerkracht van het spinnenweb verkrijgen we in de eerste plaats door ons menselijk vernuft te gebruiken en samen te werken. Als we gezamenlijk kunnen putten uit lokale bronnen om in onze primaire behoeften te voorzien, staan we ook onafhankelijker en sterker tegenover schommelingen van buitenaf. Als olie schaars

wordt en transport te duur, zijn er voldoende lokaal geteelde groenten, fruit en graan om te overleven en is er wind- en zonne-energie als back-up. Als de werkloosheid doordringt tot in de regio, is het sociale weefsel sterk genoeg om de nodige solidariteit op gang te brengen. Die veerkracht komt er echter niet vanzelf of op commando. De tijd om de handen uit de mouwen te steken breekt nu aan. Lees hieronder in de nieuwsbrief hoe we dat willen aanpakken.

Tijd voor actie, onze Grote Lancering!

Er is al één en ander de revue gepasseerd in 2009: we hebben de piekolie-kwestie uit de doeken gedaan en de film 'A Crude Awakening' gedraaid; met de films 'Home' en 'The Age of Stupid' hebben we de klimaat-problematiek uitgelicht; we hebben gefocust op onze eigen vaardigheden die we opnieuw moeten aanscherpen; en we hebben veel gepraat tijdens onze TransitieCafés.

“Genoeg gepraat nu, tijd voor actie! Wat kunnen we écht doen?!”, zeggen velen onder jullie. En gelijk heb je. Laten we van 2010 dus een actiejaar maken. Het startschot geven we op **14 februari om 14u in zaal Nettenberg**. We noemen deze dag graag onze **Grote Lancering**, omdat hij de aanzet zal zijn tot werkelijke actie en ons beslist op weg zal zetten naar een veerkrachtiger Tervuren.

Wat kan je van de Grote Lancering verwachten?

Het wordt een grootse ontmoeting waarbij we allemaal onze talenten op tafel gooien en op zoek gaan naar verwante zielen. We zijn er absoluut van overtuigd dat jij verschillende talenten hebt die de transitie in onze gemeente op de rails kunnen zetten, alleen kennen we ze niet, en misschien is het voor jou ook niet duidelijk hoe je je talenten kan gebruiken. Op onze lanceringsdag krijg je in een ongedwongen sfeer de kans om te praten met mensen die jouw interesses delen. Misschien klikt 't en vloeien de ideeën als vanzelf op papier. Als alles meezit kunnen gelijkgezinden samen werkgroepen* vormen, waarna de transitie in Tervuren op topsnelheid kan beginnen draaien. Om je alvast te inspireren tonen we eerst de film “In Transition” van het Britse Transition Network, het is een collage van transitie-acties vanuit de UK en de hele wereld.

Maaaarr ... we gaan natuurlijk niet alleen brainstormen en eindeloos praten. Transitie is niet alleen werken met je hoofd, het staat ook voor pret, plezier, fun, kortom ... **FEEST!** We dansen op muziek van folkgroep Demi Geus en Tjerrrie Verhellen. En je kan het zelf nóg gezellig maken als je een hapje meebrengt voor de buffettafel...

***Een werkgroep** is een kleine groep enthousiaste mensen die rond een specifiek thema willen werken, contacten leggen, acties bedenken. Zo bestaat in een transitie-initiatief meestal een voedselwerkgroep, een energiewerkgroep, een gezondheidswerkgroep,

een ambachtenwerkgroep en vaak ook een hart-en-ziel-werkgroep. Deze laatste groep begeleidt het initiatief en de deelnemers op emotioneel en moreel vlak, omdat verandering en aanpassing moeilijke dingen zijn om te doen en vaak emoties losmaken en veel vragen oproepen.

Aangezien transitie alomvattend is in z'n thematiek is het voor een kerngroep onmogelijk om alles te kunnen organiseren, daarom zijn werkgroepen essentieel voor de werking en voor het succes van de transitiebeweging. Het voordeel van deze werkwijze is dat niemand alles van elk thema hoeft af te weten, ieder kan zich maximaal uitleven in wat hem en haar interesseert.

Dilemma van de maand: Oorzaak en gevolg

Spaarlampen besparen op energie. Je betaalt er meer geld voor, maar als de lamp lang genoeg meegaat, weet je dat je aan het eind van de rit een hoop centen overhoudt in je portemonnee. Bovendien wordt ook het milieu er beter van... Maar is dat wel zo? Het is waar, je gebruikt minder elektriciteit. Maar wat gebeurt er met de centen die je overhoudt? Misschien koop je er een nieuwe tv mee, of je boekt een extra reisje? Je koopkracht is toegenomen en hoogstwaarschijnlijk koop je er andere dingen mee die onvermijdelijk belastend zijn voor het milieu. De spaarlampen hebben je dan wel materiële winst opgeleverd, het milieu heeft er geen voordeel aan. (Met dank aan Kris De Decker, www.lowtechmagazine.be)

Dit is een illustratie van de complexiteit van verandering. De keuze voor een mens- en milieuvriendelijk leven leidt onvermijdelijk naar zulke dilemma's, waarbij goed bedoelde keuzes niet altijd de gewenste gevolgen hebben. Het is voor een individu bijna onmogelijk het overzicht te behouden. Toch zijn er oplossingen te vinden. Dat lees je verderop in deze brief.

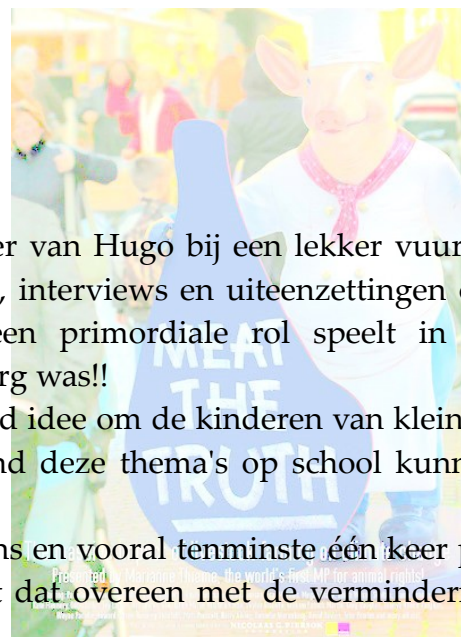
Veggiefilm bij Hugo thuis

Dominique

Gisteravond keken we, in de gezellige huiskamer van Hugo bij een lekker vuurtje, naar 'Meat the Truth': een afwisseling van beelden, interviews en uiteenzettingen om bewust te worden dat onze vleesconsumptie een primordiale rol speelt in de opwarming van onze aarde! Ik wist niet dat het zo erg was!!

We waren er met 8, waaronder 2 kinderen...een goed idee om de kinderen van kleinsaf daarvoor gevoelig te maken! Er zou wat meer rond deze thema's op school kunnen gewerkt worden!

Wat kunnen wij nu doen? Erover praten rondom ons en vooral tenminste één keer per week geen vlees eten! Als elke Belg dat doet komt dat overeen met de vermindering

van 1,8 miljoen ton broeikasgassen, zonder te spreken van de waterbesparing. Dus DOEN!!... Om dan stilletjesaan te komen tot een drastische vermindering van ons vleesgebruik! De hele wereld en onze gezondheid zullen er zich veel beter mee voelen! Misschien kunnen we, via het transitie-project, de overheid aansporen daarover affiches te maken, want het impact van onze veestapel op het milieu is nog veel erger dan het verkeer!

Tot een volgende keer om daar nog over te praten en samen oplossingen te vinden!

Is er hoop na Kopenhagen?

Katrien

Iedereen kan voelen dat het klimaat vreemde sprongen maakt. Het doet ons meer dan ooit beseffen dat het dringend tijd is om het roer om te gooien, voor we met onze boot der mensheid tegen een ijsberg aanvaren. Hoe dan ook lijkt het een immens moeilijke opgave voor de wereldleiders om tot een gemeenschappelijk beleid te komen waarin – de nodige – grootse maatregelen genomen worden wat de manier betreft waarop we invloed uitoefenen op het klimaat en het ecosysteem Aarde.

Resultaat van de top in Kopenhagen: geen juridisch bindend akkoord met meetbare, rapporteerbare en verifieerbare verbintenissen rond reductie in broeikasgassen voor de rijke landen, geen politieke wil van de groei landen om hun uitstoot in te perken, geen duidelijke doelstelling voor emissiereducties tegen 2020, zelfs niet tegen 2050, en een vage afspraak over financiering aan de ontwikkelingslanden. Wat er uit de bus gekomen is, is ver beneden de laagste verwachtingen.

Maar teleurstelling, hoe gerechtvaardigd ook, zal ons niet verder helpen. Want dit is natuurlijk geen eindpunt. Met of zonder klimaatakkoord - we moeten vooruit, en voor alle overheden, alle burgers en samenlevingen blijft de uitdaging dezelfde: een transitie naar een nieuw (ecologisch-)economisch model, dat hoge levenskwaliteit weet te koppelen aan een lage milieu-impact. Voor de westerse landen komt dit neer op een daling van het milieubeslag van ongeveer 90 procent, te realiseren tijdens de komende decennia.

Wat Kopenhagen ons getoond heeft, is dat de civiele samenleving wel degelijk wil dat er grote veranderingen komen. Tienduizenden mensen, ook in Tervuren, hebben in de voorafgaande maanden en weken van deze top wereldwijd hun stem laten horen. Sociale bewegingen, ngo's en milieuorganisaties hielden druk op de ketel en vroegen de politici om te handelen in plaats van eindeloos te praten. Hoop kwam er ook van ICLEI, het wereldwijde netwerk van steden en gemeenten voor een duurzame toekomst, die tegen 2020 de emissies van de steden willen inperken met 30 tot 40 procent, met of

zonder een Kopenhagen-akkoord. In plaats van te wachten tot de wereldleiders eindelijk zullen handelen zoals het nodig is om de mensheid te begeleiden naar een duurzame en rechtvaardige samenleving, kunnen wij er alvast mee beginnen. Dit is wat we ook met Transitie volop in beweging willen brengen. We beginnen bij onszelf en onze eigen gemeenschap!

TransitieNetwerk Vlaanderen

Het staat al ergens in deze brief: we hoeven de dingen niet alleen te doen. We zijn ook niet het eerste of enige transitieproject. Op Vlaams, Europees en wereldniveau schieten transitie-initiatieven als paddenstoelen uit de grond. Er bestaat dus ook een collectief van initiatieven dat hopelijk op termijn op nationaal niveau een positieve impact kan hebben. Transitienetwerk Vlaanderen ondersteunt de verschillende initiatieven en houdt ze met elkaar in contact. Zij organiseert ook trainingen voor kerngroepen om technieken aan te leren die kunnen helpen het beste uit de mensen te krijgen. Ook ons initiatief werkt mee aan het netwerk. Er worden trouwens geregeld zogenaamde inloopdagen georganiseerd die openstaan voor ieder die aan transitie wil werken. Interesseert het je om één van die inloopdagen te volgen? Laat ons iets weten en we helpen je voort. Meer info vind je ook op www.transitie.be onder de rubriek vorming en training. De inloopdagen van de maand mei gaan door in Permacultuurhuis Yggdrasil in Vissenaken, alleen al vanwege de schitterende permacultuurtuin een aanrader.

Oplossing dilemma

Niemand verlangt van je dat je de wereld in je eentje verbetert. Dat heeft Don Quixote ook al geprobeerd. Maar in een collectief van mensen zijn de mogelijkheden en creativiteit onbeperkt. De huidige technische mogelijkheden zijn er gekomen door een synergie van menselijk vernuft. Dat kunnen we nu ook gebruiken om de uitdagingen die in het vooruitzicht liggen tesamen aan te pakken. Daar dient dit transitieproject ook voor. Wil jij een deel van de oplossing zijn, dan is jouw aanwezigheid op onze ontmoeting van 14 februari en je participatie een belangrijke stap.

Verder op het programma...

Het [TransitieCafé](#) blijft onze goede gewoonte. Je kan ons deze maand in Den Engel vinden op maandag [25 januari](#) om 20h. Wat kan je er komen doen? Een gezellige avond

doorbrengen onder de noemer van transitie: bij een pint, limonade of thee vertellen over jouw persoonlijk transitieverhaal, je bedenkingen, ideeën, inspiratiebronnen delen, reageren op wat je gelezen hebt in onze nieuwsbrieven, gewoon meeluisteren ... het kan allemaal. Overweeg je om actief mee te werken aan het project? Kom er dan zeker met ons en de rest over praten, ook daar zijn café's voor...

In februari gaat alle aandacht naar onze [Grote Lancering op 14 februari](#), elders in deze brief lees je over de betekenis daarvan, en slaan we uitzonderlijk een maandje over met het TT-Café. Eerstvolgende activiteit daarna is het [TT-Café op 1 maart](#).

Ondertussen heeft Isabel de fakkel overgenomen van Hugo om een volgende [Ten Huize Van](#) te organiseren, dat gaat door [op 19 maart](#) in Moorsel. De naam van de film houden we nog even verborgen achter een vraagteken...

Een KWB-visie op Transitie

Luk Hermans

Transitie betekent letterlijk 'overgang'.

Voor de KWB betekent dit 'overgang naar een wereld die er grondig anders uitziet'. Hoe anders is moeilijk te zeggen: we hebben geen glazen bol, we kunnen niet naar de toekomst reizen om een kijkje te nemen. Het is dus meer een verlangen naar....

...een wereld, waarin het niet meer kan dat zovelen verstoken blijven van basisbehoeften zoals voeding, huisvesting, onderwijs, gezondheid, eerlijke arbeid.

...een wereld waarin mensen voor zichzelf en voor elkaar kunnen zorgen en niet afhankelijk zijn van een paar grote spelers op de wereldmarkt

...een wereld waarin de gewone mens centraal staat, onafhankelijk van zijn taal, etnische afkomst, godsdienst

...een wereld waar de mens in balans leeft met zijn natuurlijke omgeving die hij gebruikt om er van te genieten en in zijn levensbehoeften te voorzien

...een wereld waarin respect, zorg voor elkaar, solidariteit, warmte, vriendschap de sturende waarden zijn van de economie en de politiek

Dit zijn mooie woorden, die velen utopisch zullen noemen, maar die realiteit kunnen worden indien wij daar voor kiezen. Met veel vallen en terug opstaan. Omdat het moet. Wij ondervinden elke dag, ook bij onszelf, hoe moeilijk het is deze droom in daden om te zetten. Daarom hebben we elkaar nodig: alle mensen die op één of andere wijze die droom delen.

KWB staat voor Kristelijke WerknemersBeweging, een onderdeel van het ACW. De KWB profileert zich als een beweging voor gezinnen, in al hun verschijningsvormen, met twee grote doelstellingen: mensen op een leuke, ongedwongen manier bij elkaar brengen en actie en vorming rond allerlei thema's. Uitgangspunt hierbij is een solidaire houding tegenover alles en iedereen die zwak staat in de samenleving. Dit vinden we

ook terug bij het concept 'transitie'. Transitie vertrekt vanuit een andere invalshoek, met een eigen methodiek en terminologie, maar streeft finaal ook naar een wereld waar de (gewone, kleine) mens en zijn omgeving echt centraal staat. Laat ons dan ook samenwerken, vanuit het besef dat wat ons bindt, groter is dan wat ons scheidt.

herlukmans@hotmail.com

02/767 87 78

www.kwb.be.

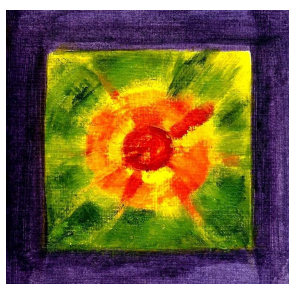
Agenda

- **25 januari:** TransitieCafé in Den Engel, om 20h
- **14 februari:** Grote Lancering van Transitie Tervuren, met vertoning van In Transition, inspirerende film van Transition Network UK om 14h. Daarna mega-brainstormingsessie, met aansluitend feest met muziek van Demi Geus! Locatie: zaal Nettenberg, Hertenbergstraat 1 in Tervuren
- **1 maart:** TT-Café in Den Engel, om 20h
- **19 maart:** Filmavond Ten Huize Van Isabel, details volgen...

Contacteer ons! tervuren@transitie.be

Transitie is mogelijk door de samenwerking met o. a.

Voedselteam
Tervuren

Sunbeams

Fietzersbond
Tervuren

het 11.11.11.-comité
en de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking (GROS)